

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok IX

Tarnów, piątek 23 października 1936 r.

Nr. 41

„Naród może tylko sam sobie pomóc.

Jeśli nie potrafi tego uczynić —

to niema dlań ratunku“.

(Herzl)

Nr. tel. 45

Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

T R E Ś Ć :

Dr I. Schwarzbart: Ostrzegam — na czas!

Dr A. Chomet: Bez iluzji

A. Rohane (Tel-Awiw): Konferencja kulturalna w Tel-Awiwie

Pierwsze posiedzenie nowej Rady kahalnej

Przeł wyborom zarządu kahalnego

Rzemieślnikowi żydowskiemu pod rozwagę

Walne zgromadzenie Ezer J'cholim w Tarnowie

Uwaga na cenniki sklepowe!

Spekulacja i handel detaliczny

Komunikaty i inne...

W niedzielę dnia 25 października b. r. o godz. 7:30 wieczorem odbędzie się w lokalu organizacji syjon., pl. Kazimierza W. 3

doroczne walne zgromadzenie ogólnych syjonistów

z następującym porządkiem dziennym: 1) Obecna sytuacja w ogólnym syjonizmie i nasze dalsze zadania — ref. tow. dr Chomet. 2) Sprawozdanie z działalności komitetu lok. 3) Dyskusja. 4) Udzielenie absolutorium ustępującemu komitetowi lok. 5) Wybór komitetu lok. 6) Wnioski i interpelacje

Dr I. SCHWARZBART

Ostrzegam — na czas!

Ciężkie zmagania ruchu syjonistycznego o aliję, o bezpieczeństwo w Palestynie, o zasadnicze podstawy i warunki dalszej rozbudowy kraju, ciężka walka o interpretację mandatu z jednej strony, a groźne położenie narodu naszego w krajach rozprószenia z drugiej strony — przyczyniły się do tego, że wewnętrzna problematyka ruchu syjonistycznego została zepchnięta na plan drugi, jeśli nie dalej.

Jest to objaw naturalny. Co więcej: objaw zdrowy, świadczący o tym, że w ruchu syjonistycznym — niestety nie w całym narodzie — roznął się zmysł polityczny, pewnego rodzaju *raison d'état*. Stronnicstwo bowiem, złączone — mimo głębokich różnic — wspólnością zasadniczego celu, jakim jest odzyskanie Palestyny dla Żydów, tylko w ten sposób mogą złożyć dowód tej wiary wspólnej, jeśli w chwilach ciężkich, jeśli w chwilach narodowego niebezpieczeństwa podporządkują swoje cele partykularne, swą walkę o władzę — celowi wyższemu, ogólnonarodowemu.

I dlatego, my syjoniści wszystkich kierunków, możemy być dumni z tego, że na terenie walki o Palestynę okazaliśmy w wysokim stopniu — zmysł państwowy. Widocznym to było na ostatnim posiedzeniu A. C. w Zurychu, widocznym jest w całym ruchu, widocznym to było podczas ostatnich ciężkich 6 miesięcy w Palestynie.

Jeśli n. p. przeciwstawimy temu faktowi niesłychane rozproszkowanie sił naszych choćby tylko przy ostatnich wyborach kahalnych w Warszawie i w innych miastach Polski, jeśli uprzytomnimy sobie też poprostu chorobliwą atrofię zmysłu ogólnonarodowego, jaką okazuje nasz organizm w sprawach naszego życia ogólnego, i to tak na froncie syjonistycznym, jak i ogólnonarodowym, to tym jaskrawiej wypływa się — narodowa dojrzałość ruchu syjonistycznego w sprawach czysto państwowych.

To zjednoczenie sił winno trwać. Jeśli dziś mimo to wracam do zagadnienia ogólnego-syjonizmu, to czynię to dlatego, ponieważ stan zawieszenia walki wewnętrznej nie jest bynajmniej równoznaczny z usunięciem problemów wewnętrznych ruchu syjonistycznego. One żyją nadal.

I jeszcze jedno. Kto głębiej wniknie pod powierzchnię życia organizacji syjonistycznej, kto wstąpi się w nurt życia naszego w Palestynie, kto przypatrzy się rozwojowi — codziennych praktycznych spraw życia żydowskiego w Palestynie, ten spostrzeże, że walka o rząd dusy w syjonizmie, walka o kierunek ideowy naszego ruchu bynajmniej nie ustala. Ona jest tylko spętana, hamulcami okiełzana. Unika się starcia, ale się istniejące — rozwijają się dalej, bo terenem ich istnienia nie są przecież w Palestynie, ale w rzeczywistości, ale życie, życie warte, pulsujące, rzeczywiste.

Użyłbym porównania: w czasach pokojowych — niepokój sił, walczących ze sobą — wrę i kipi w oświatnym naczyń. W czasach dzisiejszych siła ta znajduje się w naczyń zamkniętym, nakrytym. Siła wzniesła stała się z naszej wspólnej woli mniejsza,

ale siły różne istnieją i — co najważniejsze — zmagają się ze sobą po cichu.

Nie chcę bynajmniej w tej chwili — odkryć naczyń, nie chcę usunąć nakrywy, aby war znów buchnął swobodnie, ale — trzeba, abymy sobie jasno zdali sprawę z tego, jakim prawem ulega — cicha walka — wewnątrz zamkniętego naczyń.

Trzeba, abymy wiedzieli, co się w tym naczyń zamkniętym dzieje z tą siłą składową, która — nazywa się ogólnym syjonizmem.

Bo przecież pewnego poranku — życie usunie znówu nakrywkę... Nadejdzie znówu dzień XX Kongresu. Za rok, za dwa... Nie wiadomo.

I znówu stanie przed nami pytanie: kim jesteśmy? czego chcemy? cośmy zdziałali?

Ilu nas jest? Co — wartamy?

Trzeba o tym już dziś pomyśleć. Nie dopiero podczas wyborów!

I już dziś trzeba — w granicach miaru domowego — podjąć pracę.

Jeśli tego nie uczynimy, to skutki z całą bezwzględną konsekwencją — okaza się — podczas wyborów na Kongres XX.

Nie jest moim zamiarem dziś — wytaczać ponownie nasz program ideowy.

Piekarnia Wojciecha Reicha

podaje do publicznej wiadomości następującą

UWAGĘ:

Zdarza się, że przez niedoważenie ciasta lub zbyttnie wypiekanie chleb nie ma właściwej wagi. W danym razie uprasza się upomnieć w sklepie o doważek.

WOJCIECH REICH

Uwaga ta podana jest z tej przyczyny, ponieważ piekarnia Wojciecha Reicha wydaje kupcom chleb ważony.

W każdym sklepie, w którym sprzedaje się chleb Wojciecha Reicha, powinna być na widocznym miejscu wywieszona powyższa uwaga.

Głos ten ma tylko być ostrzeżeniem przed skutkami naszej błogiej pasywności.

Konferencja światowa ogólnego syjonizmu z czerwca 1935 doprowadziła do rozłamu. Od tej pory w obozie ogólnego-syjonistycznym istnieją dwa ugrupowania: Związek i Zjednoczenie, a ponadto istnieje w niektórych krajach tendencja neutralności wobec obydwu ugrupowań. Stan taki oznacza powrót do — chaosu, stan taki jest cofnięciem się wstecz, do czasów, kiedy Związek zaczął działać. Wszystkie próby, podjęte przez Związek celem doprowadzenia do porozumienia ze Zjednoczeniem zostały dotąd, a także ostatnia próba, podjęta przez Związek w Zurychu w sierpniu 1936 przez Zjednoczenie dyplomatycznie — załatwione.

Związek pozostaje nadal awangardą rzeczywistego, bo niezależnego, samodzielnego i zdyscyplinowanego ogólnego syjonizmu. Zjednoczenie — głosi hasło otwartych drzwi. Bez dyscypliny. W Zjednoczeniu różne programy partykularne są swobodnie obok siebie. W tym stanie rzeczy spełnić ono może tylko rolę zrzeszenia w czasie Kongresu lub na posiedzeniu A. C. dla pewnych konkretnych zadań, jak podział mandatów w komisjach, podział mówców etc. Nie to było celem tych, którzy przystąpili do scalenia i zjednoczenia ogólnego syjonizmu, abyż stał się tożsamy z narodową i społeczną, mogącą nadać kierunek rozwojowi życia żydowskiemu w Palestynie i w organizacji.

Z tego stanu wynika jasno: albo ogólny syjonizm pójdzie po linii wytyczonej mu przez Związek i wówczas stanie się siłą, albo rozpadnie się i zginie na uwład starczy. Uznał to nawet repr. Zjednoczenia tow. Hartglas.

Byłoby ciężkim złudzeniem nie widzieć tego, że nawet w obecnym czasie zawieszenia broni w obozie syjonistycznym lewica w Palestynie rozbudowywuje swoje pozycje. Jest bowiem siłą. Rozwój jej pozycji jest automatycznym wynikiem jej siły. A z drugiej strony okres zawieszenia broni jest ułatwieniem procesu zaniku naszej siły w Palestynie, bo znikł ten jej również logiczną konsekwencją braku silnych pozycji. Tak zatem okres pokoju wewnętrznego sam przez się sprzyja silnemu a jeszcze bardziej osłabia słabego, który przecież tylko w zdobywaniu pozycji, a zatem we walce może stać się czynnikiem ważkim w życiu codziennym.

Na ten moment chciałem już dziś zwrócić uwagę, bo wśród pokoju usypia nasza czujność, a to tym łatwiej, że my ogólni syjoniści z racji całego naszego programu jesteśmy najbardziej zdolni do ołiar i do abnegacji.

Przeciwnicy polityczni naszego ruchu w syjonizmie światnie i znakomicie korzystają z tej naszej zalety, a my tymczasem — śniemy, chudniemy, nie mamy nawet pieniędzy na namioty dla naszych chałcuzów...

Jeśli chcemy się stać siłą, bo wierzymy w słusność ideologii ogólnosyjonistycznej i w naszą misję syjonistyczną, to ten system inercji — błądzącej i efektywnej, ale samobójczej — musi się skończyć.

Co zatem zrobić?

O tym innym razem. Dziś chciałem tylko podnieść głos ostrzeżenia!

Dr A. CHOMET

Bez iluzji

Wszystcy na front pracy dla Obrony i Odbudowy Erec Izrael. Wszystcy bez wyjątku. To jest nasz obowiązek narodowy. Spieszyc z pomocą Jiszawowi jest nakazem chwili.

Przecież w tej pomocy wyraża się nasz współudział w obecnej ciężkiej walce Jiszawu — nas o ogólnych syjonistów nie trzeba o tym pouczać. Bo zawsze wskazujemy na obowiązki ogólnojęzyczny, ogólnosyjonistyczny — stawiając je na naczelnym miejscu naszej codziennej działalności syjonistycznej. Jedność narodowa nie jest też dla nas frazesem, którym pewne sfery syjonistyczne posługują się dla utworzenia sobie dostępu do najszerszych warstw żydowskich podczas różnych akcji zbiorowych. Jedność narodowa jest dla nas świętością, która jest podstawą naszego światopoglądowego podejścia do ogólnego syjonizmu.

Nie uznajemy żadnych odstępów od tej zasady. Żadnych kompromisów ani koncesji — o jedność narodową walczymy na każdym odcinku naszego życia, tak ogólnego, jak i w Erec Izrael.

Jedność narodowa nie jest dla nas stanem wyjątkowym. Idealni jednostki narodowej jest stosom parczowym naszej ideologii ogólnosyjonistycznej. Nasza wiara w jedność narodową jako imperatyw, jako podstawowa konieczność w całej naszej walce wywołujejącej pogłębia się tylko i utrwała w czasie ciężkich przeżyć i zmagani narodu żydowskiego. Prymat interesów narodowych, jedność narodowa we wszystkich sytuacjach, we wszystkich okolicznościach i warunkach — oto naczelna zasada ogólnego syjonizmu.

Dłatego nie rozumiemy nawoływani z różnych stron do nas skierowywanych, że teraz nie czas na „drobnostki”, na realizację postulatów ogólnosyjonistycznych. Nie rozumiemy, bo świeżo mamy jeszcze w pamięci ostrzeżenia, z którymi zwracano się do nas przed XIX kongresem syjonistycznym. Pamiętamy nawoływania tow. dra Schwarzbarta, który jeszcze przed rokiem ostrzegał:

„Niebezpieczeństwo jest wielkie! Trzeba zmienić ster. Trzeba zmienić kierunek — póki czas. To jest misja ogólnego syjonizmu! I dlatego i tylko dlatego bo walka toczy się o los narodu, o los syjonizmu — wola zwyciężyć ogólnosyjonistyczny do wyborców: z dwóch dróg — jedna, droga lewicy, obecnie panująca i wszechwładna, prowadzi do hegemonii klasy, do złamania narodu na dwa wrogie obozy, do chaosu, do rozpręczenia, do podmulenia fundamentów, a nasza, droga ogólnego syjonizmu, prowadzi do hegemonii całego narodu, do solidarności pracy i kapitału, do twórczego budowania, do zdrowia społecznego, do scalenia ułamków — w jedną, wielką, sprawiedliwą siłę! W Ojczyznę — nie tylko dla lewicy, ale dla całego twórczego Narodu! Wary i prawy! — jeden! A nie — dwa narody! Lewy i prawy!” („Chwila” 13 lipca 1935).

Tak zapalano nas do walki wyborczej przed XIX kongresem syjonistycznym. Te hasła głęboko nam się wryły w nasze dusze i serca. Tak głęboko, że uwierzyliśmy, iż od realizacji tych hasł zależy główne i jedyne odbudowa państwa żydowskiego w Erec Izrael. Przeglądaliśmy do ogólnego syjonizmu, który zapowiedział walkę o Erec Izrael dla całego narodu, walkę o harmonię społeczną, o szkolnictwo narodowe, o duszę robotnika żydowskiego w Palestynie.

Uwierzyliśmy, że niebezpieczeństwo jest wielkie, że trzeba zmienić kierunek, póki czas. Przeglądaliśmy misję ogólnego syjonizmu — tego integralnego, aktywnego, Byliśmy przekonani, że to nie tylko przewidywania, ale też żytkowo odpowiedzialni ogólnosyjonistyczni. Czekała cała młodzież ogólnosyjonistyczna

Mijały miesiące. Jiszaw stanął w ogniu walki. Żydostwo gulosowe walczy na wszystkich odcinkach swego życia. Instynkt samozachowawczy dyktuje zwanie szeregów, stworzenie jednolitego frontu.

Jiszaw odiera ataki. W obluczu wroga ustały walki wewnętrzne, skoncentrowały się siły, ale czy skończyła się misja ogólnego syjonizmu? Czy hasła walki o szkolnictwo narodowe nie są dziś bardziej jeszcze aktualne i bardziej palące w świetle obecnej naszej rzeczywistości palestyńskiej?

Czyż dążność do oparcia stosunków społecznych w Erec Izrael na zasadach harmonii społecznej nie jest dziś bardziej jeszcze zrozumiałą i uzasadnioną? Dziś znowu się nam przypomina, że „walka o rząd dusy w syjonizmie, walka o kierunek ideologii naszego ruchu nie ustala — że „zawieszenie broni jest ułatwieniem procesu znanego naszej sile w Palestynie”, dziś ostrzega nas tow. dr Schwarzbart, że zanik naszej sily w Palestynie jest logiczną konsekwencją braku silnych pozycji” — a jeżeli nie pójdziemy po linię, wytyczoną przez Związek światowy ogólnych syjonistów — to zginiemy na uwiad starczy”.

Doprawdy długo czekaliśmy na ten głos ostrzeżenia. Po prostu nie mieliśmy odwagi odebrać się głosem słownym o ogólnym syjonizmie. I chcieliśmy się nie poddać — czego chcieliśmy — i co zdziwialiśmy i ilu nas jest — i co wartamy, milczeliśmy i zaczęliśmy wierzyć w straszne skutki choroby, która okazuje symptomy uwiadu starczego. Bo też nigdy nie mieliśmy co do tego iluzji: Im bardziej wyjątkowe są momenty naszego życia, im większe jest niebezpieczeństwo, tym bardziej aktualna, tym konieczniejsza staje się realizacja hasel ogólnosyjonistycznych w życiu żydowskim. Bo ogólny syjonizm nie jest dla nas jakimś mechanizmem jednoczącym powołane frakcje syjonistyczne. Ogólny syjonizm nie jest też dla nas jakimś eksperymentem myślowym, jakimś myśleniem, jakimś przedsięwzięciem programowym, prosperującym tylko w pewnych sezonach, wśród pewnych szczególnych okoliczności. Dla nas jest ogólny syjonizm wiarą w Erec Izrael, budowaną na zasadach ogólnonarodowych. Ogólny syjonizm przedstawia się budowie Palestyny wedle szablonu partynidny. Dla nas nie jest rzeczą obojętą — kto i jak buduje Palestynę. Chcemy w tej budowie mieć aktywny udział, Chcemy, by nasza młodzież chałcuwa, która tworzy w Erec Izrael awangardę robotnika ogólnosyjonistycznego — była dopuszczoną do udziału w tej budowie.

Zagadnienie ogólnego syjonizmu tkwi obecnie nie w problemie jednoczenia rozbitych szeregów ogólnosyjonistycznych. Zawsze popelniamy ten sam błąd, zawsze popadamy w to samo błędne koło wielkoświatowych aspiracji. „Musy być światowy ogólny syjonizm” — albo „musy być jeden złączony obóz ogólnosyjonistyczny” — a więc czekamy, aż ogólni syjonisci z całego świata poddadzą się dyscyplinie Związku światowego. Czekamy... niech czeka młodzież. Tymczasem walczymy o Irgun, o Keren Haawed Hacijon, o pozycje w Erec Izrael — oczywiście w rozliczeniu... na papierze.

A z Klar Usza przyglądają się nam młodzi zapalecy, którzy poszli na Czyn realizatorski z świętym, młodzieńczym zapałem, z wiarą w misję ogólnego syjonizmu. Coż my im damy? Rozkazuje, wyjednane papierowe rezolucje o Irgunie, o dyscyplinie i o Keren Haawed Hacijon.

My się nie luzdymy i nie oddajemy się tej iluzji: Ilekroć tworzy się w ruchu syjonistycznym front zjednoczony — to nam, ogólnym syjonistom, zaleca się likwidację naszych hasel i zamiarzeń. I następuje powrót do starej, starej „Stwierdzamy, że Keren Haawed Hacijon” ogólny syjonizm się dziś słodkim snem

zjednoczeniowym. Na ołtarzu zewnętrznej blichtrzemniącego frontu jednolitego ogólny syjonizm poświęcił wszystko. Byliśmy prechem w Palestynie — a czym jesteśmy dziś?

W „zjednoczonym” froncie syjonistycznym skaplało tylko ogólny syjonizm — tylko on zrzekł się wszystkiego, tylko ogólni syjonisci zaprzestali już nawet mówić o ogólnym syjonizmie.

Nie chodzi więc o zagadnienie Związku światowego czy Zjednoczenia ogólnych syjonistów. To jest już dziś kwestia ubożna. Zagadnieniem centralnym jest dziś aktywność ogólnosyjonistyczna. Związek światowy ogólnych syjonistów może mieć rację tylko wtedy, kiedy wykaże żywotność, kiedy wykaże aktywność. Nie ilość krajów i nie ilość członków zdecydowały o sile i trwałości Związku, ale jego zdolność i bezkompromisowa hasła, bez oportunistycznej dekoracji — hasła, w imię których żądać można męstwa i poświęcenia.

Nie spekulacja na ogólny syjonizm, tylko żmudna codzienna praca realizacyjna doprowadzi do ugruntowania silnego Związku ogólnych syjonistów i do faktycznego zjednoczenia wszystkich sił ogólnosyjonistycznych.

Dłatego nie wierzymy, by jakiegokolwiek konferencji i pertraktacji doprowadziły do złączenia Związku światowego z kołami ogólnosyjonistycznymi, grupującymi się w t. zw. Zjednoczeniu. Te pertraktacje są zresztą objawem chronicznym przed każdym kongresem syjonistycznym. Bo przed każdym kongresem syjonistycznym rozpoczyna się okres „nakręcania koniunktury” dla ogólnego syjonizmu. Rozpoczyna się inflacja hasel ogólnosyjonistycznych. Rozpoczyna się gadulstwo na różne tematy ogólnosyjonistyczne. Rozpoczynają się konferencje „zjednoczeniowe”, które są wręcz zjawiskiem ujemnym, jeżeli nie są poparte czynem realizacyjnym. Bo źle jest mówić o rzeczach, których się nie czyni, bo konsekwencją konieczną jest nie tylko w słowach, ale i w czynach.

My rozumiemy konieczność zjednoczonego frontu nie tylko w chwilach wyjątkowych. Rozumiemy konieczność dyscypliny i karności narodowej, bo my głosimy ją nie tylko w chwilach niebezpiecznych dla narodu... Ale karność nie może pozabawić samodzielnosci, karność to nie znaczy serwilizm wobec silniejszego, karność nie może pozabawić nas możności działania, realizacji własnych hasel. Nawet w chwilach najbardziej dla narodu decydujących nie wolno nam ustąpić z naszej drogi, nie przetracić do realizacji ogólnego syjonizmu. Bo ogólny syjonizm jest tą ogólnonarodową racją stanu, która prowadzi do „hegemonii całego narodu, do solidarności pracy i kapitału, do twórczego budowania, do zdrowia społecznego, do scalenia ułamków w jedną wielką, sprawiedliwą siłę! W Ojczyznę — nie tylko dla lewicy, ale dla całego twórczego Narodu!”

Ogólny syjonizm nie oddajemy się iluzjom. Dłatego my nie oddajemy się iluzjom, że ich „serca miękkie, zgnębione, na hasła jednolite czuły” — nie są więcej wrażliwe na hasła ogólnego syjonizmu, na wołania naszej młodzieży, naszej awangardy w Erec Izrael.

I my ostrzegamy! Tam w Klar Usza waga się losy ogólnego syjonizmu! Tam Usza jest dla nas ostrzeżeniem. Tam leży centralne zagadnienie ogólnego syjonizmu.

O tym zagadnieniu musimy pamiętać zawsze — nie tylko przed kongresami syjonistycznymi. Bo uderzenie w dzwon trwoży tylko przed kongresem syjonistycznym może natrafić na próżnię.

Ostrzegamy — póki czas!

Członkowi komitetu lokalnego Chaimowit Glickowi z okazji zaręczyn z p. Cyll Rosenblatt z Zasowa serdecznie gratuluje

Komitet lokalny S. S. P. Hitachid w Tarnowie

ABRAHAM KOHANE (Tel-Awiv)

Konferencja kulturalna w Tel-Awivie

Ważnym wydarzeniem w życiu Jiszawu stanowi trzydniowa konferencja kulturalna z udziałem wszystkich sfer Jiszawu, a w szczególności sfer inteligencji zawodowej, a mianowicie nauczycieli, profesorów i pisarzy. Było to coś w rodzaju mobilizacji najlepszych sił celem rozwiązania kwestii nowych imigrantów, którzy przybywają do kraju nie są ani duchowo, ani też żytkowo odpowiedzialni ogólnosyjonistyczni. Sprawa ta zajmuje się specjalna komisja kulturalna przy Waad Leumi pod kierownictwem znanego pisarza dra Jehudy Kaufmana.

Referat programowy wygłosił dr Jehuda Kaufman, a cała dyskusja obracała się około tej wysuniętej w tymże referacie.

Stwierdzono, że istnieje około 150 tysięcy osób, niewiadających jeszcze językiem hebrajskim, a na kursu wieczornym uczeszcza zaledwo 6000, a gdzie reszta? Jest to objaw dla Jiszawu niezdrowy i należy z nim walczyć.

Wypracowano też szczegółowy plan pracy, postanowiono ustalić nowe środki i metody nauczania i przystosować je do wieku uczących się. Należy ponadto przy każdej sposobności podkreślić koniecz-

ność jednolitego języka dla jednolitego narodu.

Juszuwa, w której brała udział elita duchowa

W konferencji braty też udział przedstawicieli kobiecy. Znana pisarka i działaczka Rachel Katznelson-Rubaszow wygłosiła referat o udziale kobiety w ruchu kulturalnym, wskazując na wielkie jej zasługi w tej dziedzinie. Przemawiały znane działaczki Szoszana Persitz i Wigdorowicz, które wskazywały na konieczność szczenia kultury hebrajskiej również w gólu, gdyż kobiety przybywające do Erec przeważnie nie są niestudiami i nie są wykształcone.

Aszer Barasz wygłosił referat o książce hebrajskiej, podkreślając, że konsumpcja książki hebrajskiej znacznie ostatnio się zmniejszyła. Również Jakób Fichman załł się na zaniebaganie ze strony społeczeństwa w stosunku do pisarzy i ich twórczości. M. Gordon mówił o „Mosad Bialik”, który spełnia ważną misję. Ostatnio ukazały się w tym wydawnictwie „Kuwim Achironim” pod redakcją prof. Abrahama Kohane i przy współpracy wybitnych pisarzy-fachowców. W przygotowaniu jest literatura aleksandryjska (Filon i.), „Sefer Hacijonit” o 200 arkuszach druku, oraz wielkie dzieło o ciągłym kulturalnym Żydów z Palestyny.

Referat o muzyce żydowskiej wygłosił prof. Dr Schorr, o teatrze referował dr Chaim Harari, oraz

D. Halewi z „Ohe!”, Gurfinkel, mówił o budzie Tarbut, a dr Mossinowski o kulturze hebrajskiej w ruchu syjonistycznym. Prof. Simche Asaf wygłosił piękny referat o pracy kulturalnej i wychowawczej w Żydków w okresie Talmudu. W końcu dr Szymon Ginzburg sformułował rezolucję na podstawie dyskusji i wysunął wniosków.

Stwierdzono, że świat syjonistyczny nie spełnił swego zadania wobec kultury hebrajskiej, a w tym kierunku musi być zmiana. Zadanie to ciąży będzie na komisji kulturalnej, stojącej pod kierownictwem dra Jehudy Kaufmana, któremu przyrzekły swoją pomoc wszystkie czynniki kulturalne Jiszawu. Przy tej okazji pragnę nadmienić, że wszystkie moje wnioski i propozycje wniesione na konferencji, a zmierzające do usunięcia wielu braków w naszej pracy kulturalnej zostały przesłane komisji kulturalnej dla przebadania i ewentualnej realizacji.

Nareszcie po sześciomiesięcznym trwaniu strejk arabski zostanie jutro zlikwidowany na wezwanie królów arabskich, którzy w swej deklaracji podkreślają, że sprawę arabską nadal popierają będe. Tymczasem rzucza się jeszcze tu i ówdzie bombę, a bandytyzm nadal grasuje, chociaż w ostabionej formie.

Tarnów, Katedralna 7 Tarnów, Wałowa 13
TEL. Nr. 346 (naprzeciw Kasy Oszczędności)
TEL. Nr. 99

Uwaga na cenniki sklepowe!

Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139) władze są upoważnione do przeprowadzenia w sklepach kontroli dla sprawdzenia czy w sklepach tych znajdują się cenniki z uwidoczniwymi cenami. Dość długi okres czasu, jaki nas dzieli od wydania cyt. rozporządzenia, a przede wszystkim długi okres ostrej deflacji, tj. zniknięcie tendencji cen doprowadził do tego, że władze nie kontrolowały cenników sklepowych w słusznym mniejszym, a na naszą obłądłość samowolę. Kupiec i sprzedawca również słusznie uważa, że w dobie gwałtownie znikających cen nie ma sensu wystawiać cenników, ponieważ ceny zmieniały się niemal z dnia na dzień, a nieraz i więcej niż jeden raz dziennie. Cóż zatem pomogłoby ujawnienie cen, skoro transakcje dochodziły do skutku i tak przy cenach innych, niższych?

Trzeba się zatem będzie ponownie przyzwyczaić do uwieczniania cen na ścianach. Dla orientacji naszych czytelników podajemy najważniejsze przepisy rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923, które to rozporządzenie obowiązuje nadal.

A więc obowiązki ujawnienia cen przez wywieszenie cenników w sklepie podlegają tylko artykuły pierwszej potrzeby, tj. ziemiopłodów i ich przetworów, a to pieczywo, kasze i t. p. nabiał, jaja, ryby żywe i wędzone, potrawy i napoje (za wyjątkiem win i wódek), owoce krajowe świeże i suszone, cytryny i pomarańcze, mięso, wędliny, drobi i tuszeczki, jadalne, artykuły kolonialne, odciepłowe i galanterijne, opasłowe, oświetleniowe, pasza, artykuły budowlane, gospodarstwa domowego, jak naczynia, mydło, szcztotki, sznury, pasta ił., skóry, przybory szkolne i materiały piśmienne, artykuły apteczne.

Ceny należy wywieszać w ten sposób, by na-leży wywieszać cenniki wewnątrz lokalu sprzedaży, należy wywieszać kupującym na ich zadanie rachunki na sprzedany towar, oznaczać dokładną cenę każdego gatunku i rodzaj takichże przedmiotów znajdujących się na wystawie sklepowej.

Cenniki winny być drukowane lub pisane atramentem wzgl. piśmem maszynowym, formatu co najmniej pół arkusza papieru, przy czym w treści swej winny być wymienione nazwy firmy, data sporządzenia oraz wyszczególnienie towarów według gatunków i rodzajów i ich cen. Tak sporządzone cenniki winny być umieszczane wewnątrz lokalu sklepowego na miejscu widocznym, umożliwiającym zapoznanie się z nim przez kupujących. Ceny ujawnione na przedmioty powszechnego użytku winny być zgodne z cenami istotnie pobieranymi.

Należy zwrócić uwagę, że winni nieujawnienia i pobierania innych cen, niż z cenniku podanych, karani będą aresztem do 3 miesięcy.

W interesie kupieckim leży zatem ściśle stosowanie się do cyt. rozporządzenia.

Spekulacja a handel detaliczny

Jak w innych miastach, również i w Tarnowie przeprowadzona została akcja kontrolna w sprawie przestrzegania obowiązku ujawniania cen artykułów powszechnego użytku, w ślad za czym posypał się grad dotkliwych kar. Omawiając zaniepokojenie, jakie w związku z tą akcją zapanowało w kręgach kupieckich — „Gazeta Handlowa” pisze m. i.

„Na rynku powstał chaos, a w kupiectwie niemal panika, jeśli się przypomni głośnie swego czasu aresztowania kupców opałowych i o obecne groźby izolowania. W sferach kupieckich zresząd słyszy się pytanie, co będzie, jak kupować, jak kalkulować, jak chronić kapitały za-inwestowane w przedsiębiorstwach kupieckich? Lub co winien właściciel sklepu, że na przykład mąka zdrożała? Czy ma on wpływ na cenę zboża lub przemiału lub wreszcie na koszty handlowe hurtownia czy pośrednik? Przecież dziś wszystkim wiadomo, że w handlu detalicznym istnieje tak duża konkurencja, że detalista raczej sprzedaje szereg artykułów bez zysku, a często poniżej kosztów własnych.

W tych więc warunkach o jakiejś spekulacji z tej strony nie może być mowy. Czy zatem nie należy przedrzeć zbadać kształtowanie cen w górnych fazach obrotu towarowego, a nie w handlu detalicznym?

Zdaniem organizacji kupieckich sprawa ujawniania cen w sklepach powinna być zatławiona na płaszczyźnie szeroko pomyślanej akcji społecznej, akcji uświadamiania kupca, a nie w drodze policyjnej, w drodze karania, w drodze podrywania autorytetu kupca, w drodze podrywania jego energii i zapata w pracy zawodowej. Wszelki nacisk administracyjno-policyjny na ceny w handlu detalicznym, jak udowodniły poprzednie doświadczenia, odnosi

Dowiedźmy czynem i ofiarą nasze przywiązanie do Erec Izrael! Wesprzyjmy akcję na rzecz Bicur ubitachon — pomocy i bezpieczeństwa jiszuwu palestyńskiego!

skutek wręcz odwrotny i jest gospodarczo wysoce szkodliwy. Dezorganizuje to aparat dystrybucyjny i tak pracujący w warunkach ogromnie skomplikowanych, wobec licytowania się handlu in minus, kwestia właściwej kalkulacji cen schodzi na plan dalszy.

Stan, jaki obecnie zapanował w kupiectwie, domaga się szybkiego wyjaśnienia. Zreszcie kupiectwo zdało natychmiastowej interwencji ze strony Izr. Przem. Handlowych. Warszawskie kupiectwo wysuwa żądanie zwolnienia w najbliższym czasie wielkiej konferencji przedstawicieli wszystkich organizacji kupieckich, istniejących na terenie Warszawy, by przy udziale przedstawicieli władz omówić z jednej strony zbyt daleko posuniętą ingerencję władz administracyjno-policyjnych w życie handlu detalicznego, z drugiej zaś kwestię ujawniania cen w sklepach detalicznych.

Występ chóru „Kultur-Ligi”

W sobotę 18 bm. odbył się koncert chóru robotniczego „Kultur-Ligi”. Sala „Sokoła” wypełniona była szczerze publicznością, złożoną z różnych sfer społeczeństwa żydowskiego, która z żywym zainteresowaniem słuchała programu chóru.

Na bogaty repertuar złożyły się utwory klasyczne Mendelssohna, Szumana, Szaberta, Moniuszki i innych. Melodyjne pieśni śpiewane po żydowsku i polsku zyskały poklask słuchaczy.

Chór mieszany i męski pod dzielną batutą dyrygenta p. Eisenbacha stanowił szarmonizowany zespół amatorski. Dobrze dysponowani soliści i solistki wykonali precyzyjnie swe partie, akompaniament fortepianu nadawał ton i barwę pieśniom.

W całym koncercie nadał było sumienne i mżolne przygotowanie, to też wrażenie ogólne było nader dodatnie.

Niektóre pieśni zwłaszcza „Karczmą” Gelbarta wykonana z brawurą przewyższała znacznie przeciętny poziom zespołu amatorskiego.

Imprezę tę należy uważać za udaną pod każdym względem.

Z. F.

Pomoc zimowa dla dzieci bezrobotnych

Pod tym tytułem urządza Instytut Muzyczny w Tarnowie przy współudziale całego grona profesorskiego koncert, który odbędzie się w sobotę dnia 24 października b. r. we własnej sali Instytutu przy ul. Prez. Mościckiego l. 2.

Czysty dochód przeznaczony jest na pomoc zimową dla dzieci bezrobotnych, którym opiekuje się Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Koncertem tym otwiera Instytut Muzyczny tegoroczny sezon artystyczny. Należy się spodziewać, że program podany na afiszu zachęci społeczeństwo do wzięcia licznego udziału w koncercie, zwłaszcza że względu na doniosły cel. Koncert rozpocznie się wieczorem punktualnie o godz. 19.30.

Z Bnej Syjonu

Wybrani na ostatnim walnym zgromadzeniu zarząd Bnej-Syjonu ukończył swój następujący. Prezes tow. mgr M. Dintenfass, wiceprezes tow. S. Rapaport, nadzór nad wysłannymi resortami, wiceprezes tow. H. Engelberg referent kulturalny, sekretarz tow. Engelberczan, skarbnik tow. Gelbowna, wiceskarbnik tow. Gärtnernowa, refer. K. K. l. tow. Eisen S., sek. res. kul. i bibliotekarz tow. Fürst, ref. Zrych chalcu. tow. Eisen N., ref. centralizacji tow. Steinbock Efraim, tow. Grünspan l. ref. hebrajski, tow. Schwarz M. ref. imprez, tow. Wild N. opieką nad chalcami, ref. podatku partyjnego tow. Engelberczan.

W sobotę 24 b. m. o godz. 3-ciej odbędzie się plenariusz z referatem tow. mgra Dintenfassa nt. „A. D. Gornon o Palestynie” — Po plenariusze posiedzenie zarządu.

W poniedziałek 26 b. m. o godz. 8-mej wiecz. pogadanka III grupy.

We wtorek 27 b. m. o godz. 8-mej wiecz. pogadanka IV grupy.

We czwartek 29 b. m. o godz. 8-mej wiecz. pogadanka II grupy.

Sprostowanie

W składzie komitetu dla akcji „Bicur ubitachon” podanym w poprzednim numerze został przez przeżeczenie pominięty p. Chaim Weiss, co niniejszym prostujemy.

Podziękowanie

W Panu drowi FEIWLLOWI

za uśmiegi, pełną poświęcenia pomoc lekarską udzieloną mojej bratowej przy ciężkim porodzie — składam ją drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

Pnina Kurzowa

Z okazji żarczyn kolegi Izka Steinera z p. Cyla Weinstein z Tarnopola serdecznie gratuluje

David Orschlitzer

„ROSE MARIE”

(Kinoteatr „Apollo”)

Głośna operetka „Rose Marie”, przeniesiona na film, ukazuje szerokie tło, zwłaszcza wspaniałą oprawę dekoracyjną, jakiej nie może jej dać teatr. Bardzo piękna jest zaśnadszka melodia filmu „Kocham cię Rosie Marie”, wyprawdzona z indyjskiego zetu miłosnego. Jest skłama Mac Donald, która gra rolę tytułową, daje nietylko ujmującą, żywą i miłą postać śpiewaczki, lecz również śpiewa czarująco. Bardzo dobre jako aktor i śpiewak jest partner jej Nelson Eddy, posiadający piękny, metaliczny głos. Dobra poza tym w epizodzie śpiewaczka Gilda Gray, jako tancerka z tawerny. Film pod względem muzycznym na wysokim poziomie.

Znowu lecą szczyby żydowskie

W nocy z wtorku na środę nie wykruci dotychczas sprawy wybiły szczyby w lokalu 2TGS, „Samson” przy ul. Mickiewicza oraz w niektórych mieszkaniach żydowskich przy ul. Legionów. Śledztwo w toku.

W sprawie zbiórek na cele syjon.

Komitet lokalny org. syjonistycznej w Tarnowie zwraca uwagę swoim członkom, że nie mają żadnego obowiązku składania datków na cele syjonistyczne w czasie zbiórek domowych, o ile zbiorczy nie zostały zatwierdzone przez komitet lokalny.

Komunikaty

„Chalcu Mizrach”. Plan pracy na okres zimowy: Niedziela — Historia syjonizmu. Poniedziałek — „Nach”. Wtorek — Kursy hebrajskie, kursy niszki i „Nach”. Wtorek — Kursy hebrajskie. Piątek — Midrasz wspólnie z org. „Mizrach”. Kursy powyższe rozpoczynają się zawsze o godz. 8.30. Sobota o godz. 8.15 rano. Awotz z komentarzem „Rambam”, prowadzi tow. W. Götzel, o godz. 2.30 Chumasz Raszi, prowadzi tow. W. Leibel, o godz. 4.30 Oneg Sabat połączone z pogadanką towarzyszy komitetu.

Clijonim Baal Mikco. Zawiadamiamy wszystkich członków, że Walne Zgromadzenie odbędzie się w sobotę dnia 24 października br. o godz. 3 pop. w lokalu organizacji syjonistycznej nr. Kazimierza W. 3.

Wizo. Kurs języka hebr. już się rozpoczyna. Kurs odbywający się w poniedziałki i czwartki. Przyjmuje się zgłoszenia na kurs języka hebr. dla zaawansowanych dla matek i dla młodzieży. — Zgłoszenia przyjmuje p. Wallach w bibliotece.

Wizo. W sobotę 24 b. m. o godz. 4 referat dr. Mandla „Nasza odpowiedź na wypadki palestyńskie”. Wstęp wolny. We wtorek dnia 27 bm. o godz. 4 odbędzie się herbata z referatem p. Silberpfliegowej o Mendele Mocher Sfarim. Goście mile widziani.

Wykaz akcji Kaarot:

Bóżnice: „Mizrach” 21-80, Strusina 1460, Munia Wachs 1450, Zbaner (Walowa) 1150, Mszorsym 10, Szajele Minian 801, Nowa 720, Stara 720, Talmud Torá 6, Sznajder 502, Chaduszim 5, Alt-San 380, Silberplennig 355, Kowea Itim Lator 325, Schiff 270, Inwalidzi 250, Bikur Cholim 263, Dwojre Menkes 220, Zabaner (Wekslarska) 2, Naj-San 165, Bet-midrasz 151, Nowomiast 140, Szamim 1. Recówka 75 gr, Wechsler 60 gr. Razem 1140 37.

Pp. Marmor datk 5 zł, Isak Gelb datk 1 zł.